

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemanje za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone in za četrt leta 1 krono 50 vin., — po pošti prejemanje pa za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vin., za četrt leta 1 krona 80 vin. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 80 vin. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 16 vin., za dvakrat 24 vin., za trikrat 30 vin. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 27. decembra 1901.

Vabilo na naročbo „Novic“.

Leto se bliža svojemu koncu, in bliža se čas, da se bodo čitatelji zopet morali odločiti, kake liste naj si naroče za bodoče leto. Ker se je zadnji čas slovensko časopisje močno pomnožilo, ni to več lahka stvar.

„Novicam“ ni treba razvijati svojega programa, ker je že dovolj znan. Njih program je znani stari slovenski program, katerega so se držali dr. Bleiweis, dr. Costa, dr. Toman in Svetec, katerega zastopnik je sedaj ces. svetnik Murnik in kateremu so „Novice“ bile zveste v najtežavnejših časih. Hodile bodo nekako srednjo pot in boja ne bodo iskale, a vendar odločno branile slovensko narodno stališče proti vsakomur.

Poganjale se bodo odkritosrčno za najširšo in neposredno volilno pravico, kakor so se dosedaj najdoslednejše izmed vseh slovenskih listov, ker so prepričane, da bodo postavodajni zastopi tem bolje izražali pravo mnenje naroda, čim bolje bo vsem stanovom omogočeno, izražati ob volitvah svoje mnenje.

Smatrale bodo za svojo nalogo, zagovarjati koristi srednjih in nižjih stanov. Posebno pozornost bodo obračale na koristi našega kmeta in doslej popolnoma zapuščenega obrtnika. Ta dva stanova sta stebra našega naroda. Posebno kmet nima pri nobenem narodu tacega pomena, kakor pri našem. Naš kmet ni samo tisti, ki druge stanove preskrbuje z živežem, temveč najboljši možje našega naroda so se rodili v kmetijskih hišah, naši najboljši pisatelji, učenjaki, politiki so največ iz kmetijskih hiš, tako da lahko rečemo, da je kmet rešil našo narodnost.

V mestih je pa najvažnejši obrtni stan. To je jedini nezavisni stan, na katerega se moramo Slovenci zanašati, zato je pa dolžnost slovenskih politikov in časopisov, da ne pozabljajo koristi tega stanu. Slovenski obrtniki nimajo doslej svojega strokovnega lista. Z ozirom na to in po inicijativi gosp. ces. svetnika Murnika, ki nadzoruje list, posvečevale bodo „Novice“ v prihodnje posebno pozornost obrtnikom in obrtniškim zadevam in pričakujejo, da se jih obrtniki tesno oklenejo.

„Novice“ bodo v novem letu v jedrnatih in stvarnih člankih pojasnjevale vsa politična vprašanja. Posebno pozornost bodo obračale kakor dosedaj slovenskim in slovanskim vprašanjem. Poganjale se bodo z isto odločnostjo za narodno enakopravnost in narodne pravice avstrijskih Slovanov, kot so se vedno v njih polstoletnem obstanku.

Skrbele bodo pa tudi za pouk kmeta in obrtnika. Pri tem mislijo posebno pozornost obračati novim iznajdbam ter so si pridobile več izvrstnih sotrudnikov. V poučnem in zabavnem delu bodo skrbele za primerno poučno in zabavno gradivo.

Splošno se bodo „Novice“ trudile v novem letu vsestranski zadovoljiti svoje čitatelje, do katerih se obračajo s prošnjo, da jim ostanejo zvesti v novem letu in še kaj novih naročnikov pridobe.

Dolžnost je pa, da izrekamo koncem leta tudi zahvalo vsem sotrudnikom in jih prosimo, naj nam ne odreko svoje pomoči v novem letu. Posebno bi nam bilo ustrezno s kratkimi poročili o dogodkih po Slovenskem, kar se lahko sporoči na dopisnici.

Izhajale bodo „Novice“ v dosedanji obliki in obsegu tudi o novem letu. Cena jim bode: za ljubljanske naročnike v tiskarni prejemane: za celo leto 6 kron (3 gld.), za pol leta 3 krone (1 gld. 50 kr.) in za četrt leta 1 krono 50 vin. (75 kr.). Po pošti prejemane za celo leto 7 kron (3 gld. 50 kr.), za pol leta 3 krone (1 gld. 50 kr.) in za četrt leta 1 krono 80 vin. (90 kr.). Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača za celo leto 80 vin. (40 kr.). Naročnino se pošilja: **Blasnikovi tiskarni v Ljubljani.**

Politični oddelek.

V obrambo.

Naša navada ni, da bi se spuščali v polemiko, ker smo prepričani, da polemika še nikdar nikogar ni prepričala in da ne prinese nikdar absolutne koristi, ne jedni ne drugi strani. Tudi če smo napadeni, ne odgovarjamo; če ima napadalec prav, popravljamo kar smo zagrešili, če pa napadalec nima prav, ostanemo pri svojem mnenju in ga pustimo pisati kolikor ga je volja.

Danes pa moramo napraviti izjemo in nekoliko odgovoriti na napad, s katerim nas je počastil tisti list, ki je leto in dan zapleten v najbrezplodnejše polemike, ki ves svet zalaga z dobrimi nauki, ki neprestano oznanja dostojnost v kritiki in v polemiki, ter se „zgraža“ do kosti zaradi vsake lapalije, sam pa je našemu listu očital najgrše, najnižkotnejše nagibe v presojanju javnih razmer.

Ta list je tržaška „Edinost“ a povod za njen napad jej je dal naš članek, v katerem smo povodom vseučiliške razprave v državnem zboru povedali Hrvatom svoje mnenje. Kar smo pisali v tem članku, vzdržujemo od prve do zadnje besede, ker je vse od prve do zadnje besede sicer žalostno a tudi — resnično.

Slovenski listi so se kritike o postopanju Hrvatov pri tej priliki vzdržali, kakor se sploh vzdrže kritike o hrvatskih razmerah. Mi pa smo bili mnenja, da je le koristno, če se Hrvatom brez ovinkov pove resnice, odkrito in naravnost, kakor se spodobi mej ljudmi, katere vodijo dobri nameni, da se ž njimi pogovorimo odkritosrčno, kakor brat z bratom. Zdelo se nam je to potrebno, ker so Hrvatje ravno tako navezani na Slovence, kakor Slovenci na Hrvatje. Skupni kakor lastni interes obeh narodov zahteva, da hodimo roka v roki kot ravnoredni zavezniki, a mej zavezniki, ki se drug drugemu jednako potrebujejo, mora vladati odkritost. Mi „Edinosti“ ne branimo, če hoče kakor doslej tako tudi v naprej vsako nerodnost in brezsmiselnost, ki jo stori kak Hrvat, občudovati, če vidi povsod sokole in leve, kjer so v resnici

precej krotka jagnjeta, ali pravice, izreči svoje mnenje brez ovinkov, si ne damo vzeti, niti od tržaške „Edinosti“ če tudi se čuti poklicano ves svet „hofmeistrovati“.

Smo-li v katerem oziru delali Hrvatom le najmanjšo krivico? Ne!

Glede vseučilišča niso Hrvatje postopali korektno. Hrvatski poslanci so sicer podpisali dotični predlog in zanj glasovali, ali le zaradi tega, ker se je zajedno zahtevala reciprociteta za zagrebško vseučilišče. Preprečili so, da se je zahtevala univerza v Ljubljani, dr. Klaić pa je s svojim govorom naravnost napeljal vodo na mlin naših nasprotnikov.

Vzlic shodu v Zagrebu lahko rečemo, da je hrvatska javnost odločno nasprotovala naši zahtevi. Nekateri listi so se držali rezervirano, drugi so brezobzirno nastopali proti nam in ravno tako so nastopali hrvatski akademiki. Hrvatje so očitno pokazali, da ne marajo vseučilišča za vse Jugoslovane v Ljubljani; če so rekli, da Slovencem privoščijo slovensko univerzo, je bilo to jako po ceni, saj vedo, da se univerza samo za Slovence še Bog ve koliko časa ne doseže, ako se sploh kdaj doseže. In o takem postopanju bi ne smeli mi odkrito povedati svojega mnenja? Ta bi bila lepa! Tako daleč menda še nismo, da bi morali vse utakniti.

Ali smo v dotičnem članku storili Hrvatom drugače kako krivico? „Edinost“ se ni potrudila, da bi nam bila kako krivico dokazala. Opsovala nas je — pa mirna Bosna.

Toda če pregledamo točko za točko tisti članek, vidimo, da nam „Edinost“ ni mogla nobene krivice dokazati, ker nobene storili nismo.

Ali je morda ideja jedinstva mej Hrvat in Slovenci na Hrvatskem, kaj več kakor akademična? Ali mar ne napreduje germanizacija in madjarizacija v Slavoniji? Če ne napreduje, potem je lagal dr. Vrbanić. Ali mar ne pridobiva madjaronstvo na Hrvatskem vedno več tal? To kažejo volitve v sabor in dejstvo, da tisti Zagreb, ki je za madjaronskim banom Pijačevićem v boju pridobil narodnega župana, ima danes madjaronskega župana. Ali mar Hrvatje store svojo dolžnost glede Istre? Hrvatje nimajo nič narodnega davka, in bi torej prav lahko vsako leto najmanj 50.000 gld. žrtvovali za Istro — a